

การจัดทำแผนชุมชน

1. บทนำ

แนวคิด

(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้กำหนดการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

(2) การแก้ไขปัญหาความยากจน จึงต้องมุ่งเสริมสร้างความสามารถในการจัดการปัญหาชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชน โดยใช้ทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นศักยภาพของชุมชนมาสร้างกระบวนการพัฒนา การเรียนรู้ของชุมชนร่วมกัน โดยการจัดทำแผนชุมชนเพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและเอาชนะความยากจน

หลักการ

การบูรณาการแผนชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและเอาชนะความยากจน มีหลักการสำคัญ คือ

(1) ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ชาวบ้านเป็นเจ้าของ ทำการพัฒนาให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนมากกว่าการตอบสนองวัตถุประสงค์ของหน่วยงานสนับสนุนภายนอก

(2) รวมพลังทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชนและภาคีการพัฒนาอื่นๆ สนับสนุนกระบวนการทัศน์และการบริหารการพัฒนารูปแบบใหม่

(3) การบูรณาการกระบวนการ บุคลากร แผนงาน และงบประมาณของหน่วยงานสนับสนุน มุ่งสู่การแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม โดยมีกลุ่มคนเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมายที่ชัดเจน

ความหมายการบูรณาการแผนชุมชน

แผนชุมชน หมายถึง กิจกรรมพัฒนาที่เกิดขึ้นจากคนในชุมชนที่มีการรวมตัวกันเพื่อจัดทำแผนขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง ให้เป็นไปตามที่ความต้องการและสามารถแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ร่วมกันได้ โดยคนในชุมชนได้มาร่วมกันคิด

ร่วมกำหนดแนวทาง และกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพิงภายนอก ด้วยการคำนึงถึงศักยภาพ ทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นเป็นหลัก ซึ่งบางกิจกรรมที่ชุมชนไม่สามารถทำเองได้ ก็สามารถขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกได้ โดยชุมชนเสนอแผนชุมชนเข้าเป็นแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือแผนงาน/โครงการของราชการได้ แผนชุมชนมีชื่อเรียกแตกต่างกันตามความเข้าใจของแต่ละท้องถิ่น อาทิ แผนแม่บทชุมชน แผนชุมชนพึ่งตนเอง แผนชีวิต เป็นต้น

การบูรณาการแผนชุมชน หมายถึง วิธีการร่วมมือกันทำงานของหน่วยงานสนับสนุนการพัฒนาภายนอกชุมชนทุกภาคส่วน โดยยึดหลักการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ชาวบ้านเป็นเจ้าของเรื่อง โดยใช้กระบวนการจัดทำแผนชุมชนเป็นเครื่องมือดำเนินกิจกรรมพัฒนาให้เป็นไปได้ตามความต้องการของชุมชน มากกว่าวัตถุประสงค์ของหน่วยสนับสนุน การบูรณาการ มีทั้งบูรณาการด้านกลไก/บุคลากร กระบวนการและเครื่องมือ แผนงานและงบประมาณ

วัตถุประสงค์ของการบูรณาการแผนชุมชน

(1) เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเองในทุกๆ ด้าน ตามความต้องการของชุมชน โดยใช้กระบวนการจัดทำแผนชุมชนเป็นเครื่องมือ นำไปสู่ชุมชนเข้มแข็ง พึ่งตนเองและเอาชนะความยากจน

(2) เพื่อบูรณาการการทำงานในแนวดิ่งและแนวราบระดับพื้นที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และเครือข่ายองค์กรชุมชน ในการสนับสนุนการบูรณาการแผนชุมชน เพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและเอาชนะความยากจน โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ชุมชนเป็นศูนย์กลาง และคนในชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของตนเอง

(3) เพื่อประสานเชื่อมโยงความต้องการของชุมชน ภายใต้แผนชุมชนกับแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด

ผลประโยชน์ที่จะได้รับ

(1) เกิดกระบวนการบูรณาการแผนชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและเอาชนะความยากจน ครอบคลุมทุกตำบลทั้ง 75 จังหวัด

(2) เกิดเวทีชุมชนที่มีความต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนของตนเอง

(3) คนในชุมชนได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประสบการณ์ และพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนที่ผ่านกระบวนการบูรณาการแผนชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การพึ่งตนเองของชุมชน และเอาชนะความยากจนโดยอาศัยฐานทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรในท้องถิ่นชุมชน

(4) มีการขยายและเชื่อมโยงเครือข่ายภาคีการพัฒนาในทุกระดับ ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเอาชนะความยากจน

(5) มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และเน้นบทบาทของชุมชนในการจัดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาตามความต้องการของตนเอง

(6) หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีการพัฒนา ใช้แผนชุมชนเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนงาน/โครงการ และงบประมาณสนับสนุน เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างเป็นรูปธรรม

(7) มีฐานข้อมูลแผนชุมชน ที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคีการพัฒนาต่างๆ และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้

2. กระบวนการจัดทำแผนชุมชน

กระบวนการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม ควรมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. การเตรียมวิทยากรกระบวนการ
2. การเตรียมชุมชนในการจัดทำแผนชุมชน
3. การประเมินศักยภาพของชุมชน
4. การกำหนดวิสัยทัศน์ แนวทางและจุดมุ่งหมายในการพัฒนาชุมชน
5. การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาชุมชน
6. การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมการพัฒนาชุมชน
7. การเปิดเวทีประชาพิจารณ์แผนชุมชน

1. การเตรียมวิทยากรกระบวนการ

วัตถุประสงค์ เพื่อเตรียมวิทยากรกระบวนการ และจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จ

แนวทางดำเนินงาน

☞ เตรียมทีมวิทยากรกระบวนการ โดยค้นหาบุคคลที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมาย จากหลากหลายหน่วยงาน/องค์กร/เครือข่าย โดยจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนชุมชน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรแผนชุมชน รู้เทคนิคการจัดเวทีกระบวนการจัดทำแผนชุมชน

☞ ออกแบบการเปิดเวทีในแต่ละขั้นตอน ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนกระบวนการและเทคนิคที่ใช้ รวมทั้งวิทยากรหลัก และวิทยากรผู้ช่วย

☞ ชักซ้อมแนวคิด กระบวนการ เทคนิค วิธีการ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับวิทยากรกระบวนการแผนชุมชน

☞ เตรียมประเด็นการพูดคุยในเวที เช่น แนวคิดของแผนชุมชน เนื้อหาของการจัดทำแผนชุมชน เตรียมข้อมูลทั่วไปของชุมชนล่วงหน้า เช่น ข้อมูลสภาพของพื้นที่ของชุมชน อาณาเขตของชุมชน ประชากรและครัวเรือน การประกอบอาชีพ รวมทั้งประเด็นปัญหาที่สำคัญๆ ของชุมชนนั้นๆ

☞ เตรียมพื้นที่ เช่น เตรียมคน เตรียมสถานที่ที่มีความพร้อมสำหรับการจัดเวที เตรียมอุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการจัดทำเวที

ผลที่ได้รับ ได้ที่มหาวิทยาลัยกระบวนกรแผนชุมชน ที่ประกอบด้วยบุคลากรจากหลากหลายหน่วยงานซึ่งมีทักษะและประสบการณ์จัดทำแผนชุมชนที่อยู่ใกล้ชิดกับพื้นที่เป้าหมาย (ตำบล/อำเภอ)

2. การเตรียมชุมชนในการจัดทำแผนชุมชน

วัตถุประสงค์ เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับประชาชน กลุ่มแกนนำชุมชน องค์กรชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ ให้มีความเข้าใจในแนวความคิด กระบวนทัศน์ และกระบวนการจัดทำแผนชุมชน บทบาทความรับผิดชอบของฝ่ายต่างๆ ตลอดจนการสร้าง ความผูกพันและการค้นหาบุคคลที่อาสาเป็นกลุ่มแกนในการดำเนินงาน

แนวทางดำเนินงาน

☞ จัดเวทีชี้แจงให้ประชาชน กลุ่มแกนนำชุมชน องค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้าใจแนวความคิด กระบวนทัศน์ และแนวทางการจัดทำแผนชุมชนแบบองค์รวม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของทุกฝ่ายและมีการกระทำร่วมกัน

☞ ค้นหา กำหนดตัวบุคคล กลุ่มอาสาสมัครที่จะเป็นผู้นำหรือแกนในการผลักดัน ดำเนินการต่าง ๆ ตามกระบวนการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาต่างๆ โดยเน้น ความสมัครใจและให้ชุมชนเป็นผู้เสนอแนะ

☞ การจัดเวทีทำได้ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การเปิดเวทีอย่างเป็นทางการ การพูดคุยภายหลังการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา การพูดคุยในร้านกาแฟ และการพูดคุยในกิจกรรมร่วมต่างๆ ของชุมชน

☞ ควรใช้เวลากับชุมชนในการทำความเข้าใจ ดังนั้นการจัดเวทีทำความเข้าใจและ กระตุ้นสำนึกของชุมชน จึงมักจะต้องทำหลายครั้ง และหลายรูปแบบตามที่มีโอกาส

ผลที่ได้รับ ประชาชน กลุ่มแกนนำชุมชน องค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้าใจและมีแนวคิดตามกระบวนทัศน์ใหม่ พร้อมที่จะเข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนชุมชน และการพัฒนาของชุมชน และมีกลุ่มแกนอาสาเข้าร่วมในกระบวนการ

3. การประเมินศักยภาพของชุมชน

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินศักยภาพในการพัฒนาของชุมชน (หมู่บ้าน ตำบล) ในแง่ของโอกาส ภัยคุกคาม จุดแข็งและข้อจำกัดในการพัฒนาของชุมชน เพื่อที่จะกำหนดปัญหาสำคัญของชุมชนทางเลือกการพัฒนาของชุมชนรวมทั้งทุนทางสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

แนวทางดำเนินงาน

☞ จัดเวทีชี้แจงให้ประชาชนกลุ่มแกนนำชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเข้าใจในการประเมินศักยภาพของชุมชน

☞ กำหนดแนวทางและขั้นตอนในการดำเนินงานและทำความเข้าใจร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

☞ กำหนดประเด็นของข้อมูลที่จะทำการศึกษา ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญได้แก่ ประวัตินบ้านหรือชุมชน ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่ดิน ที่ทำกิน ป่าไม้ แม่น้ำ ฯลฯ ทรัพยากรที่คนสร้าง เช่น โรงเรียน โบสถ์ ศาลา หอกระจายข่าว ฯลฯ และทรัพยากรบุคคล เช่น ผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ประกอบพิธีกรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านการอาชีพ ผู้นำตามธรรมชาติอื่น ๆ ผู้นำทางรรวมถึงกลุ่มองค์กรต่าง ๆ จารีตประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพต่างๆ กองทุนชุมชน รายรับ-รายจ่าย หนี้สิน คนยากจน ผู้ด้อยโอกาส สวัสดิการชุมชน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ สถานการณ์ของชุมชนในปัจจุบัน เช่น ภัยคุกคาม จุดแข็ง ข้อจำกัด และปัญหา

☞ รวบรวมข้อมูลตามประเด็นที่กำหนด โดยอาจแบ่งเป็นกลุ่มๆ ทำการเก็บข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว (ข้อมูล กชช.2 ค จปฐ.) บันทึกรายงานของหน่วยงานต่างๆ การสอบถามจากผู้รู้ การประชุมกลุ่มย่อย แล้วจึงนำมารวมกัน ช่วยกันตรวจสอบ ปรับปรุงให้สมบูรณ์

☞ การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้ออกมาแยกแยะและหาความสัมพันธ์ในมิติต่างๆ และนำไปสู่ข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหา จุดอ่อน ข้อจำกัด ความเข้มแข็ง และศักยภาพของชุมชน ซึ่งสามารถบันทึกในรูปของแผนที่การตั้งถิ่นฐานของชุมชน พร้อมแสดงแหล่งทรัพยากรต่างๆ แผนที่ความสัมพันธ์ขององค์กร สถาบันต่างๆ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ จะเป็นพื้นฐานสำคัญในกระบวนการทำงานขั้นต่อไป

☞ ข้อมูลในเชิงศักยภาพของการพัฒนาและแนวโน้มของสภาพแวดล้อมต่างๆ

☞ ประชาชน กลุ่มแกนนำ องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้าใจสภาพที่แท้จริงของชุมชนทั้งในแง่ปัญหา ข้อจำกัด และศักยภาพ

☞ ประชาชน องค์กรชุมชนและกลุ่มแกนนำต่างๆ เกิดความตระหนักและสำนึกร่วมในการที่จะช่วยแก้ปัญหาของชุมชนและมีความเชื่อมั่นในศักยภาพที่ชุมชนมีอยู่

☞ เป็นการเริ่มกระตุ้นให้ประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน และที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้คิดถึงชุมชน และเห็นความสัมพันธ์ของตัวเอง ครอบครัว กลุ่ม กับชุมชน ในแง่มุมต่างๆ มากขึ้น มากกว่าที่จะคิดถึงแต่เรื่องราวของตนเอง ครอบครัว หรือกลุ่มที่ตัวเองสังกัดเท่านั้น อันจะนำไปสู่การเกิดความตระหนักและสำนึกร่วมในการพัฒนาของชุมชนต่อไป

4. การกำหนดวิสัยทัศน์ แนวทางและจุดมุ่งหมายในการพัฒนาชุมชน

วัตถุประสงค์ เป็นการระดมพลัง ความผูกพัน ความเอื้ออาทร และความรักที่ประชาชนและครอบครัวมีต่อกันและกัน และต่อพื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล มาสร้าง กำหนดความมุ่งหวังในการพัฒนาของชุมชน

แนวทางดำเนินงาน โดยการจัดเวทีนำผลการวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนและปัญหา เพื่อให้ช่วยกันกำหนดเป็น

- ☞ วิสัยทัศน์การพัฒนาชุมชน
- ☞ แนวทางในการพัฒนาของแต่ละชุมชน
- ☞ จุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม
- ☞ ชุมชนมีวิสัยทัศน์การพัฒนา โดยมีกรอบแนวทาง และจุดมุ่งหมายการพัฒนาที่ชัดเจนของชุมชน ที่ให้ทุกฝ่ายยึดมั่นร่วมกัน
- ☞ ประชาชน องค์กรชุมชน กลุ่มแกนนำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน มีจุดมุ่งหมายการพัฒนาของชุมชนร่วมกัน

5. การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาชุมชน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้การพัฒนาของชุมชนเป็นไปตามวิสัยทัศน์ และบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการพัฒนา ชุมชนจะต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคือที่เหมาะสมกับศักยภาพขีดความสามารถและความพร้อมของชุมชน โดยกลยุทธ์การพัฒนาจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างวิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายการพัฒนากับการกำหนดกิจกรรมการพัฒนา ในแง่ของการกำหนดขอบเขตและลักษณะของการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของการพัฒนา

แนวทางดำเนินงาน ระดมความคิดเห็นมีแนวทางการดำเนินงานอย่างไรบ้างที่จะนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ และจุดหมายการพัฒนาชุมชน โดยพิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือกต่อไปนี้

- ☞ มีแนวทางใดบ้างที่ชุมชนสามารถดำเนินการเองได้ตามศักยภาพที่ชุมชนมีอยู่
- ☞ มีแนวทางใดบ้างที่มีปัจจัยหรือการสนับสนุนจากภายนอกเหนืออำนาจและสนับสนุนให้ชุมชนทำได้ตามศักยภาพของชุมชนที่มีอยู่
- ☞ มีแนวทางใดบ้างที่ชุมชนจะต้องการดำเนินการ แต่ชุมชนยังไม่พร้อม หรือมีข้อจำกัด จะมีทางเสริมความพร้อมหรือลดข้อจำกัดของชุมชนได้หรือไม่ และต้องทำอะไร

ผลที่ได้รับ ชุมชนมีกลยุทธ์การพัฒนาที่เหมาะสม ชัดเจน สำหรับใช้ในการวางกรอบทางเลือกดำเนินโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ

6. การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมการพัฒนาชุมชน

วัตถุประสงค์ เป็นการร่วมกันกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่เหมาะสม เป็นไปได้ และสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและกลยุทธ์ที่วางไว้ เพื่อสานต่อ เสริมสร้าง สิ่งที่ชุมชนทำได้ อยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือเพื่อบรรเทาข้อจำกัดและแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ของชุมชน

แนวทางดำเนินงาน

☞ ตรวจสอบว่ามีกิจกรรม โครงการอะไรบ้างที่คน ครอบครัวและองค์กรชุมชนทำอยู่ และเป็นประโยชน์ นำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาชุมชน และสอดคล้องกับกลยุทธ์การพัฒนาของชุมชน ก็ให้เลือกไว้

☞ พิจารณากิจกรรม โครงการว่ามีเพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาของชุมชน หรือบรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนหรือไม่ ยังมีกิจกรรม โครงการใดอีกหรือไม่ที่ควรทำ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยกิจกรรมที่จะทำเพิ่มเติมนั้นควรจะสอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน หรือเป็นไปเพื่อมุ่งแก้ไขจุดอ่อนและข้อจำกัดในการพัฒนาชุมชน

☞ แยกกิจกรรมออกเป็นสามกลุ่ม คือ

- (1) กิจกรรมที่ครอบครัว กลุ่มองค์กรในชุมชน สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง กำหนดเป็นกิจกรรมที่ชุมชนทำเอง
- (2) กิจกรรมที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้เอง แต่สามารถได้รับการสนับสนุนจาก อบต. กำหนดขอรับการสนับสนุนจาก อบต.

(3) กิจกรรมที่ชุมชน และ อบต. ไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง ทั้งหมด หรือบางส่วน หรือกำหนดเสนอขอรับการสนับสนุนทรัพยากรจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรเอกชน

☞ พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมให้ชัดเจน

ผลที่ได้รับ มีรายการกิจกรรม เพื่อการพัฒนาแบบองค์รวมของชุมชน เป็นแผนชุมชน

7. การจัดเวทีประชาพิจารณ์แผนชุมชน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนทั้งชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ ได้มาร่วมกันพิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการนำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งให้ความเห็นชอบ และร่วมมือกันส่งเสริมสนับสนุนแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมในแผนชุมชน

แนวทางดำเนินงาน เปิดเวทีเพื่อให้ชุมชน และหน่วยงานสนับสนุนที่ไม่ได้มาร่วมเวทีจัดทำแผนชุมชนตั้งแต่ต้น ได้มาร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ หรือเพิ่มเติมข้อมูลต่างๆ เพื่อให้แผนชุมชนที่ได้จัดทำขึ้นเป็นแผนชุมชนที่สมบูรณ์ และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ผลที่ได้รับ ได้แผนชุมชนที่ชุมชนใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนของตนเอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานราชการใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนต่อไป
